

Vraag nr. 12
van 19 november 2004
van de heer TOM DEHAENE

IWT-onderzoeksbeurzen – Toekenning en financiering

In het regeerakkoord staat te lezen dat "toewijzingsprocedures gerealiseerd worden die garanties bieden op het vlak van transparantie en gelijke behandeling. We organiseren een doelmatig horizontaal wetenschapsbeleid. We behouden de rol van het IWT als uniek loket voor technologische innovatie".

In een aan de minister gericht open schrijven van 4 oktober laatstleden trekt de onderzoeksgemeenschap Focus Research aan de alarmbel om twee redenen.

Ten eerste blijken de middelen voor onderzoeksbeurzen via het IWT (Instituut voor de Aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen) stabiel te zijn gebleven gedurende het laatste decennium, maar zijn de aanvragen toegenomen. Hierdoor kreeg in 2003 slechts 22 % van de aanvragers, waar toch ook al binnen de universitaire instellingen een strenge selectie is op toegepast, ook effectief een beurs voor verder onderzoek. Men vraagt een bijkomende injectie van middelen.

Ten tweede kaart men de manier aan waarop de IWT-administratie de aanvraagdossiers behandelt en verschillende dossiers om puur administratieve redenen onontvankelijk verklaart. De redenen zijn soms bij de haren gegrepen : zo wordt op een website waar de onderzoeksgemeenschap een petitie is begonnen (met al meer dan 1.000 handtekeningen), bijvoorbeeld vermeld dat minstens 21 aanvragers afgewezen zijn omdat zij een eensluidend verklaarde kopij van hun diploma toevoegden in plaats van een voorlopig "afstudeergetuigschrift".

1. Heeft de minister middelen vrijgemaakt voor een bijkomende injectie ?
2. Wat is de reden van de afwijzingen op basis van enigszins absurde administratieve criteria ?

Denkt men zo het "slaagpercentage" (d.i. het percentage van aanvragers die effectief een beurs krijgen) op te krikken ?

3. In het eerder vermelde open schrijven vraagt men de minister om tussenbeide te komen bij het IWT om deze mensen een billijke kans te geven, zodat hun project op zijn inhoudelijke en wetenschappelijke merites beoordeeld zou kunnen worden.

Welke stappen heeft de minister terzake reeds ondernomen ?

Antwoord

1. Op de dotatie van 2005, die oorspronkelijk 18.342 k€ (*duizend euro – red.*) bedroeg, werden recentelijk 2.000 k€ bijkomende middelen ingeschreven. Dit laat het IWT toe het aantal toe te kennen eerstetermijnbeurzen voor het academiejaar 2004-2005 van 150 tot 200 te verhogen.

Dit zal ook voor de volgende begrotingsjaren repercuties hebben. Indien het niveau van de nieuwe instroom op 200 beurzen behouden blijft, zal in extra budgettaire ruimte moeten voorzien worden tot 6.900 k€ extra tegen 2008 (4-jarige beurzen).

2. De criteria die het IWT hanteert tijdens de ontvankelijkheidsanalyse van aanvraagdossiers zijn gebaseerd op het vigerende reglementaire besluit en het reglement voor de aanvraag en toekenning van specialisatiebeurzen. In het verleden werd door het IWT aanvaard dat na de indieningsdatum onvolledige aanvraagdossiers nog konden worden vervolledigd over een periode van circa twee weken (tot uiterlijk 1 oktober). Op zijn zitting van mei 2004 besliste de raad van bestuur van het IWT om voor de nieuwe oproep te stellen dat van meet af aan een volledig en correct aanvraagdossier moest worden ingediend. Dit werd ook ruim gecommuniceerd binnen de universiteiten (onderzoekscoördinaties en informatievergaderingen in elke universiteit).

De reden van deze aanpak was verbonden met het lage slaagpercentage als gevolg van het aantal aanvragen en het aantal toe te kennen beurzen (als onmiddellijk gevolg van de beschikbare dotatie). Door twee opeenvolgende stijgingen

(ca. 30%) van het aantal beursaanvragen tijdens 2002 en 2003 daalde het slaagpercentage van 42,4% in 2001 naar 22,2% in 2003. Op basis van een aantal trends in de aanvragerspopulatie kon worden gevreesd dat het aantal aanvragen verder zou stijgen van circa 700 in 2003 naar 800-900 in 2004, wat zou overeenkomen met een slaagpercentage van circa 17 %. Dit slaagpercentage werd als onaanvaardbaar laag beschouwd, uiteraard in de eerste plaats voor de kandidaten zelf, maar evenzeer voor de zeer talrijk gemobiliseerde externe deskundigen voor de mondelinge colleges (340 in 2003). Die moeten hierbij immers aanzienlijk wat tijd besteden met grote frustraties van dien bij een te lage slaagkans.

De strikte toepassing van het reglement werd gezien als een element dat het aantal te behandelen dossiers kon beperken.

Dat niettegenstaande alle communicatie-inspanningen van het IWT circa 70 of 10% van de kandidaten er niet in slaagden om een correct dossier tijdig in te dienen, is minstens onverwacht te noemen. Finaal werden evenwel slechts 40 aanvraagdossiers definitief onontvankelijk verklaard (zie onder antwoord 3).

3. Mede op mijn aandringen besliste de raad van bestuur op 21 oktober 2004 finaal om alle kandidaten waarvan het dossier zoals ingediend op 15 september 2004 weliswaar alle informatie bevatte, maar eventueel vormelijke gebreken vertoonde, toe te laten tot de colleges. Deze groep van 29 aanvragers omvat onder andere kandidaten met foutieve nationaliteitsbewijzen en kandidaten met voor eensluidend verklaarde afschriften van diploma's in plaats van afstudeergetuigschriften, enzovoort.

40 beursaanvragen bleven hierdoor definitief geweigerd omdat ofwel de aanvragers niet aan de toelatingsvoorwaarden voldeden (nationaliteit, diplomavereiste, leeftijd,...), ofwel het dossier bij indiening onvolledig bleek.

Zoals eerder gesteld, werden bij de opmaak van de begroting voor 2005 bijkomende middelen vrijgemaakt. De dotatie, die oorspronkelijk 18.342 k€ bedroeg, werd met 2.000 k€ verhoogd. Dit laat toe om 200 in plaats van 150 beurzen toe te kennen en dit reeds voor het

contingent beurzen waarvoor momenteel de selectie loopt. Dit leidt dan tot een slaagkans van 33,5%.

Om dergelijke situaties in de toekomst te vermijden, zal de huidige maatregel zoals opgenomen in bijlage 2 van het huidige reglement als-ook de volledige problematiek omtrent de ontvankelijkheid van de aanvraagdossiers begin 2005 ten gronde besproken worden in de raad van bestuur van het IWT en met de universitaire onderzoekscoördinaties in een geest van maximale administratieve vereenvoudiging.